

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Martina Jachury a soudkyň Mgr. Jitky Stibralové a Mgr. Zdeňky Burdové ve věci

žalobce:

■ M ■ J ■ narozený ■
bytem ■
zastoupený Mgr. Janem Měšťákem, advokátem
sídlem Pobočná 1395/1, 141 00 Praha 4 - Michle

proti

žalovanému:

Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČ: 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10, Praha 2 - Nové Město

o zaplacení úroku z prodlení z částky 3 309 583,50 Kč,

k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 6. 10. 2022, č. j. 19C 109/2020-318

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. potvrzuje.
- II. Ve výroku II. se rozsudek soudu prvního stupně mění jen tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 82 634,28 Kč; jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- III. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 12 342 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci úrok z prodlení 10% ročně z částky 3 309 583,50 Kč od 21. 6. 2020 do 3. 9. 2021 (výrok I) a nahradit žalobci náklady řízení ve výši 202 516 Kč (výrok II).

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Charvátová

2. Soud prvního stupně takto rozhodl o žalobě podané dne 23. 6. 2020, poté, kdy dne 12. 5. 2022 žalovaný zaplatil žalobci jistinu 3 309 583,50 Kč a dne 25. 7. 2022 úrok z prodlení z jistiny 3 309 583,50 Kč za dobu od 4. 9. 2021 do 12. 5. 2022, a poté, kdy žalobce vzal zpět žalobu v rozsahu celé jistiny (3 539 807 Kč) a části zaplaceného příslušenství a kdy předmětem řízení zůstal úrok z prodlení z jistiny 3 309 583,50 Kč za dobu od 21. 6. 2020 do 3. 9. 2021. Soud prvního stupně odůvodnil rozhodnutí tím, že žalobce svůj nárok dle zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „OdpŠk“) uplatnil u žalovaného dne 20. 12. 2019 a marným uplynutím zákonné šestiměsíční lhůty (§15 OdpŠk) se žalovaný dostal dne 21. 6. 2020 do prodlení, které skončilo až plněním dne 12. 5. 2022; je tudíž dán nárok žalobce na úrok z prodlení dle § 1970 o. z. i za dobu od 21. 6. 2020 do 3. 9. 2021.
3. Proti rozsudku podal žalovaný včasné odvolání. Namítl, že soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil, když počátek prodlení stanovil již dnem 21. 6. 2020. Žalobce byl sice v trestním řízení vedeném u Krajského soudu v Praze (sp. zn. [REDAKCE] a Vrchního soudu v Praze (sp. zn. [REDAKCE] dne 26. 6. 2019 zproštěn obžaloby dle § 226 písm. a) trestního řádu, dne 23. 10. 2019 však podal Nejvyšší státní zástupce dovolání v neprospěch žalobce, které bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu dne 2. 3. 2021. Před tímto rozhodnutím nebylo možné předvídat konečný výsledek trestního řízení. Nárok žalobce tak byl řádně uplatnitelný a projednatelný až dne 2. 3. 2021, dne 3. 3. 2021 začala běžet šestiměsíční zákonná lhůta dle § 15 OdpŠk a splatnost nároku nastala 3. 9. 2021; od 4. 9. 2021 byl žalovaný v prodlení. Proto také dne 25. 7. 2022 zaplatil žalovaný žalobci úrok z prodlení z částky 3 309 583,50 Kč za dobu od 4. 9. 2021 do 12. 5. 2022.
4. Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozsudku. Uvedl, že nárok na náhradu škody uplatnil po pravomocném skončení trestního řízení zprošťujícím rozsudkem, jde o konečné pravomocné rozhodnutí a na tom nic nezměnilo ani podané dovolání. Z právní úpravy nevyplývá, že by dovolání podané v trestním řízení mělo vliv na dobu uplatnění nároku, resp. na dobu prodlení. Pokud by žalobce vyčkával konce dovolacího řízení, riskoval by promlčení nároku dle zákona č. 82/1998 Sb.
5. Městský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadený rozsudek dle § 212 a § 212a o. s. ř. za použití § 214 odst. 3 o. s. ř. a odvolání žalovaného shledal nedůvodným.
6. Dle §1968 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), dlužník, který svůj dluh řádně a včas neplní, je v prodlení. Dlužník není za prodlení odpovědný, nemůže-li plnit v důsledku prodlení věřitele.
7. Soud prvního stupně učinil správná rozhodná skutková zjištění a ta správně právně posoudil. I odvolací soud vyšel ze skutkového zjištění, že proti žalobci bylo vedeno trestní řízení, ve kterém byl rozsudkem Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího vyhlášeným dne 26. 6. 2019 zproštěn obžaloby dle § 226 písm. a) trestního řádu, dne 23. 10. 2019 podal Nejvyšší státní zástupce proti tomuto rozsudku dovolání v neprospěch žalobce, dne 20. 12. 2019 uplatnil žalobce u žalovaného nárok dle zákona č. 82/1998 Sb., dne 2. 3. 2021 Nejvyšší soud usnesením ze dne 2. 3. 2021, sp. zn. 6 Tdo 360/2020 odmítl dovolání Nejvyššího státního zástupce, dne 12. 5. 2022 plnil žalovaný žalobci jistinu 3 309 583,50 Kč a dne 25. 7. 2022 zaplatil žalovaný žalobci úrok z prodlení z částky 3 309 583,50 Kč za dobu od 4. 9. 2021 do 12. 5. 2022. Plnění žalovaného ve výši 3 309 583,50 Kč představuje plnění těchto dílčích nároků: a) náhrada újmy za nezákonnou vazbu 211 500 Kč, b) přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním 341 918 Kč, c) obhajné 2 088 036 Kč, d) znalečné 220 220 Kč, e) ušlý zisk 447 909 Kč.
8. Obranné tvrzení žalovaného, že nároky žalobce byly řádně uplatnitelné a projednatelné až ke dni 2. 3. 2021, tedy po rozhodnutí o dovolání Nejvyššího státního zástupce proti pravomocnému zprošťujícímu rozsudku, je mylné. Právní úprava obsažená v zákoně č. 82/1998 Sb. sice výslovně neupravuje okamžik vzniku jednotlivých nároků, upravuje však promlčení těchto nároků a vyplývá z ní, že podání mimořádného opravného prostředku proti pravomocnému zprošťujícímu

rozsudku nemá na počátek a běh promlčecí doby vliv; nemůže mít tedy vliv ani na samotný vznik a uplatnitelnost nároku. V ustanovení § 33 OdpŠk se výslovně uvádí, že nárok na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě se promlčí za dva roky **ode dne, kdy nabylo právní moci zprošťující rozhodnutí**. Dle ustanovení § 32 odst. 3 OdpŠk a judikatury Nejvyššího soudu (např. rozsudek sp. zn. 30 Cdo 4272/2017) se nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním promlčí za 6 měsíců **ode dne následujícího po dni právní moci zprošťujícího rozsudku**. V rozsudku sp. zn. 30 Cdo 4272/2017 Nejvyšší soud navíc uvedl, že na běh promlčecí lhůty dle § 32 odst. 3 OdpŠk nemá vliv skutečnost, že proti pravomocnému rozsudku soudu prvního stupně bylo podáno odvolání poškozeného, které bylo následně odvolacím soudem zamítnuto jako odvolání podané neoprávněnou osobou, a že právní moc byla na rozsudku soudu prvního stupně vyznačena až po tomto rozhodnutí odvolacího soudu.

9. Nárok na náhradu škody (obhajného, znalečného, ušlého zisku) se dle § 32 odst. 1, 2 OdpŠk promlčí za tři roky ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, nejpozději za deset let ode dne, kdy poškozenému bylo doručeno (oznámeno) nezákonné rozhodnutí, kterým byla způsobena škoda. Nárok na náhradu obhajného tak vzniká v okamžiku, kdy má poškozený postaveno najisto, za jaké účelně vykonané úkony právní služby je povinen zaplatit obhájci obhajné a v jaké konkrétní výši; takový okamžik může nastat již v den pravomocného zproštění, ale i později, po vyúčtování obhajného obhájcem a konečném určení výše obhajného (viz např. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 642/05).
10. Pokud zákon (ve spojení s judikaturou) výslovně upravuje počátek běhu promlčecí doby, pak také předpokládá existenci a uplatnitelnost nároku na počátku běhu promlčecí doby. Žalobce své nároky uplatnil u žalovaného dne 20. 12. 2019, a protože žalovaný v době do 20. 6. 2020 neplnil, dostal se dne 21. 6. 2020 do prodlení. Trestní dovolací řízení nemá právní účinky ani na běh promlčecí doby (§ 32, §33 OdpŠk, § 645 a násl. o. z.), ani na prodlení žalovaného (§1968 o. z.). Argument žalovaného, že v dovolacím řízení nemusel pravomocný zprošťující trestní rozsudek obstat a s jeho zrušením by odpadl i odpovědnostní titul, je sice logický, ale z hlediska doby trvání prodlení žalovaného irrelevantní. Relevantní by tento argument byl v případném řízení o vydání bezdůvodného obohacení žalobce, pokud by ke zrušení pravomocného zprošťujícího rozsudku nakonec skutečně došlo.
11. Odvolací soud proto postupoval dle § 219 o. s. ř. a ve výroku I napadený rozsudek potvrdil.
12. Odvolací soud přezkoumal i závislý výrok o nákladech řízení a dospěl k závěru, že soud prvního stupně sice správně dospěl k závěru o částečném úspěchu a neúspěchu žalobce a o jeho právu na náhradu nákladů řízení v rozsahu 85%, nesprávně však posoudil povahu a účelnost jednotlivých úkonů zástupce žalobce v řízení. Dle názoru odvolacího soudu náleží zástupci žalobce odměna za 4 úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu, žalobu, částečné zpětvzetí žaloby v rozsahu jistiny ze dne 27. 5. 2022 a částečné zpětvzetí žaloby v rozsahu příslušenství ve výši 194 222,68 Kč ze dne 29. 7. 2022. Za úkony náleží odměna dle § 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., přičemž za první tři uvedené úkony činí odměna 20 660 Kč/úkon (počítána z tarifní hodnoty 3 086 389 Kč) a za čtvrtý úkon právní služby (částečné zpětvzetí žaloby v rozsahu 194 222,68 Kč) činí odměna 8 900 Kč (počítána z tarifní hodnoty 194 222,68 Kč). Náklady právního zastoupení tak představuje odměna 70 880 Kč, hotové výdaje 1 200 Kč (tj. 4x 300 Kč) určené dle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. a 21% DPH. Celkové náklady žalobce tak spolu se soudním poplatkem ze žaloby ve výši 10 000 Kč činí celkem 97 216,80 Kč. Žalobci náleží náhrada v rozsahu 85%, tj. ve výši 82 634,28 Kč.
13. Odvolací soud nepřiznal samostatnou odměnu za podání žalobce ze dne 22. 9. 2021 (č. l. 265 – 266) a ze dne 25. 9. 2021 (č. l. 268 – 269), která jsou doplněním žalobních tvrzení; tato podání jsou součástí žaloby, za kterou náleží odměna pouze jednou, nikoli třikrát. Dále žalobci nenáleží odměna za podání ze dne 11. 11. 2020 (č. l. 116 – 117), kterým se žalobce z vlastní iniciativy

„vyjádřil k vyjádření žalovaného“. Jde o úkon, který odvolací soud hodnotí pro průběh řízení jako nadbytečný, a tudíž neúčelný, a jeho náklady ponese žalobce sám. Dále nebyla přiznána odměna za podání žalobce ze dne 19. 3. 2021 (č. l. 125), ve kterém žalobce soudu sdělil, že mu zasílá usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2021, sp. zn. 6 Tdo 360/2020, které připojil. Odměna nebyla též přiznána za sdělení žalobce ze dne 26. 9. 2022 (č. l. 310), že souhlasí s rozhodnutím bez jednání. Dva posledně uvedené procesní úkony žalobce nepovažuje odvolací soud s ohledem na jejich obsah, rozsah a povahu za úkony, za které náleží odměna dle §11 vyhl. č. 177/1996 Sb.

14. Odvolací soud proto postupoval dle § 220 o. s. ř. a výrok o nákladech řízení vzniklých v řízení před soudem prvního stupně změnil tak, že žalobci náleží náhrada těchto nákladů ve výši 82 634,28 Kč.
15. Výrok III o nákladech odvolacího řízení se opírá o § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalobce byl v odvolacím řízení úspěšný, má proto právo na náhradu jeho nákladů. Ty představují náklady zastoupení advokátem, tj. odměna za vyjádření k odvolání ve výši 9 900 Kč určená z tarifní hodnoty 398 963,49 Kč (předmět odvolacího řízení), hotové výdaje advokáta 300 Kč (§13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a 21% DPH, tj. celkem 12 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř., tedy jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Praha 24. ledna 2023

Mgr. Martin Jachura v.r.
předseda senátu